ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ RSA 2025

Εγκρίθηκε από την Έκτακτη Γενική Συνέλευση της ΑΜΚΕ την 27.02.2026

RSA ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΤΟ ΑΙΓΑΙΟ

Περιεχόμενα

2025: Η RSA ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ 3

Νομική Υποστήριξη 4

Ναυάγια & θάνατοι στα σύνορα 4

Πρόσβαση στο άσυλο 6

Ασφαλής τρίτη χώρα 8

Ψυχοκοινωνική υποστήριξη 9

Διερμηνεία 9

Υποστήριξη φαρμακείων 9

Ανθρωπιστική βοήθεια 9

Έρευνα & Συνηγορία 10

Δημοσιεύσεις 10

Παρεμβάσεις & συλλογική δράση 11

Παρακολούθηση της χρήσης ενωσιακών κονδυλίων στο ελληνικό σύστημα ασύλου 11

Καταγραφή της οπισθοδρόμησης του κράτους δικαίου 12

Επιθεώρηση Νομολογίας για το Άσυλο στην Ελλάδα 12

Επικοινωνία 13

Μέσα κοινωνικής δικτύωσης 13

Αναφορές σε υλικό του RSA 14

Έκθεση «Λέσβος 2015 – 10 χρόνια μετά» 15

Οργάνωση & Διαφάνεια 16

Συνέργειες & δίκτυα 17

2025: Η RSA ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

ΝΟΜΙΚΗ & ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

609 αιτούντες άσυλο & αναγνωρισμένοι πρόσφυγες έλαβαν συνδρομή

19 νέα ένδικα βοηθήματα ενώπιον ελληνικών δικαστηρίων

11 νέες προσφυγές και αιτήματα προσωρινών μέτρων ενώπιον του ΕΔΔΑ

ΕΡΕΥΝΑ & ΣΥΝΗΓΟΡΙΑ

20 αναλύσεις νομοθεσίας και εκθέσεις για το ελληνικό σύστημα ασύλου

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

75
συνεντεύξεις σε ελληνικά και διεθνή μέσα ενημέρωσης

334
αναφορές σε υλικό της RSA

89
αναρτήσεις της RSA στα ελληνικά και στα αγγλικά

1.864
αναρτήσεις και stories σε κοινωνικά δίκτυα

2,21 εκατ.
συνδυαστικές εμφανίσεις / προβολές

ΟΡΓΑΝΩΣΗ

3 σημεία παρουσίας στην Ελλάδα: Χίος, Λέσβος, Αθήνα, με νομική συνδρομή σε υποθέσεις σε όλη τη χώρα

4 ομάδες: Νομική Υποστήριξη, Έρευνα & Συνηγορία, Επικοινωνία, Οικονομικά & Διοίκηση

Νομική Υποστήριξη

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2025, η Ομάδα Νομικής Υποστήριξης της RSA παρείχε δωρεάν νομική υποστήριξη σε 609 ωφελούμενους με ενεργές υποθέσεις. Οι περισσότερες υποθέσεις αναλήφθηκαν αρχικά στα νησιά (Λέσβος, Χίος, Σάμος, Λέρος, Κως και Κρήτη), ενώ μεγάλος αριθμός αφορούσε επίσης υποθέσεις που χειρίστηκαν στην ηπειρωτική χώρα (Αττική και Βόρεια Ελλάδα).

Η Ομάδα Νομικής Υποστήριξης παρέχει δωρεάν νομική συνδρομή και εκπροσώπηση σε όλα τα στάδια ενώπιον των αρμόδιων διοικητικών αρχών (π.χ. Υπηρεσία Ασύλου, Αρχή Προσφυγών, Ελληνική Αστυνομία, Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης), των ανεξάρτητων αρχών (Συνήγορος του Πολίτη), των ελληνικών διοικητικών δικαστηρίων, του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ), των Οργανισμών της ΕΕ (EUAA, Frontex) και των Επιτροπών του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών που είναι αρμόδιες για ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ειδικότερα, ως προς την πρόσβαση των προσφύγων στη δικαστική προστασία, κατά το2025, η Ομάδα Νομικής Υποστήριξης της RSA:

- Άσκησε **19 ένδικα βοηθήματα ενώπιον ελληνικών δικαστηρίων** για λογαριασμό εντολέων της οργάνωσης. Σε αυτά περιλαμβάνονται 6 αιτήσεις ακύρωσης και 6 αιτήσεις αναστολής κατά ατομικών αποφάσεων ασύλου και απέλασης ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων, 4 αντιρρήσεις κατά της κράτησης ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων, 1 αγωγή αποζημίωσης κατά του Ελληνικού Δημοσίου, 1 υπόθεση οικογενειακού δικαίου ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων σχετικά με μονογονεϊκή προσφυγική οικογένεια, καθώς και 1 αίτηση ακύρωσης κατά κανονιστικής πράξης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.·
- Κατέθεσε 6 προσφυγές και 5 αιτήματα προσωρινών μέτρων ενώπιον του ΕΔΔΑ, οι περισσότερες από τις οποίες αφορούσαν κίνδυνο refoulement (επαναπροώθησης) προσφύγων κατά την εφαρμογή της τρίμηνης αναστολής του δικαιώματος ασύλου το καλοκαίρι του 2025.

Ακολουθούν επιλεγμένα πεδία της νομικής δράσης κατά τη διάρκεια της χρονιάς του 2025:

Ναυάγια & θάνατοι στα σύνορα

Τα ναυάγια και οι θάνατοι στα σύνορα συνεχίστηκαν και το 2025. Η RSA εξακολούθησε να παρέχει υποστήριξη σε επιζώντες ναυαγίων και σε οικογένειες θανόντων και αγνοουμένων. Συνδράμαμε όλες τις οικογένειες που επέζησαν του ναυαγίου ανοιχτά της Συκαμιάς, Λέσβου στις αρχές Απριλίου 2025, μέσω της αρχικής ενημέρωσης και εκπροσώπησης ενώπιον των αρχών στις ποινικές διαδικασίες όπου αυτές κινήθηκαν, καθώς και στη διαδικασία ασύλου και στις διαδικασίες ταυτοποίησης ή/και ταφής των νεκρών.

Ανάμεσα στους επιζώντες ήταν ένας πατέρας που έχασε τη σύζυγο και το παιδί του στο ναυάγιο, μόνο για να βρεθεί αντιμέτωπος με νέα τραγωδία. Αμέσως μετά τη διάσωσή του, κατηγορήθηκε για διακίνηση και χωρίστηκε βίαια από την ανήλικη κόρη του. Οδηγήθηκε υπό αστυνομική κράτηση, όπου τον συναντήσαμε εξαντλημένο. Φορούσε ακόμη τα ρούχα

που είχε κατά τη διάρκεια του συμβάντος και βρισκόταν σε δεινή ψυχολογική κατάσταση, καθώς δεν είχε ενημερωθεί ούτε για τον θάνατο των αγαπημένων του προσώπων ούτε για την τύχη της μοναδικής κόρης του που επέζησε. Τρεις ημέρες αργότερα προφυλακίστηκε και μετήχθη στις Φυλακές Χίου, και πάλι χωρίς να του επιτραπεί οποιαδήποτε επικοινωνία με το παιδί του. Με επίμονη προσπάθεια και τεκμηρίωση, η Νομική Ομάδα της RSA κατόρθωσε να εξασφαλίσει την αποφυλάκιση του πατέρα και την επανένωσή του με την κόρη του, υποστηρίζοντάς τους παράλληλα και στο αίτημα ασύλου τους. Ο πατέρας αθωώθηκε από τις κατηγορίες τον Μάρτιο του 2026.

Η λογοδοσία για παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε επιχειρήσεις του Λιμενικού Σώματος παραμένει βασική προτεραιότητα της RSA. Το 2025, το ΕΔΔΑ αποφάνθηκε σε δύο υποθέσεις που ανέλαβαν δικηγόροι της RSA όπου διαπίστωσε τόσο ουσιαστικές όσο και δικονομικές παραβιάσεις του δικαιώματος στη ζωή. Με την από 25 Μαρτίου 2025 απόφαση του στην υπόθεση **Almukhlas & Al-Maliki κατά Ελλάδας,** το Δικαστήριο του Στρασβούργου καταδίκασε την Ελλάδα για παραβίαση του δικαιώματος στη ζωή στην υπόθεση θανάσιμου πυροβολισμού πρόσφυγα από πυρά του Λιμενικού κατά τη διάρκεια επιχείρησης αποτροπής ανοιχτά της Σύμης το 2015, υπόθεση στην οποία οι προσφεύγοντες εκπροσωπήθηκαν από την RSA και το PRO ASYL. Το Δικαστήριο έκρινε ότι η προστασία του δικαιώματος στη ζωή των επιβαινόντων δεν συγκαταλεγόταν ούτε στους στόχους ούτε στις προτεραιότητες της επιχείρησης του Λιμενικού. Διαπίστωσε επίσης ότι δεν υπήρχε καμία ένδειξη ότι έλαβε χώρα κατάλληλη προετοιμασία ή ειδική εποπτεία της επιχείρησης αποτροπής, ούτε ότι είχαν εκτιμηθεί οι κίνδυνοι από τη χρήση πυροβόλων όπλων. Το Δικαστήριο καταδίκασε επίσης την Ελλάδα για τις πολλαπλές πλημμέλειες κατά την διεξαγωγή της οινικής διαδικασίας, οι οποίες οδήγησαν σε απώλεια αποδεικτικών στοιχείων και σε αναποτελεσματική έρευνα.

> «Στην υπόθεση αυτή, ένα 17χρονο αγόρι πρόσφυγας σκοτώθηκε επειδή η προστασία της ζωής των επιβαινόντων δεν ήταν ο πρωταρχικός στόχος του Λιμενικού. Η απόφαση αυτή δεν αφορά ένα μεμονωμένο περιστατικό. Στην υπόθεση αυτή, όπως και στις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) Safi κ.λπ. και Alkhatib κ.λπ., άνθρωποι, μεταξύ των οποίων και παιδιά, έχασαν τη ζωή τους επειδή η Ελλάδα παραβίασε το άρθρο 2 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), και συγκεκριμένα την υποχρέωσή της να προστατεύει και να σέβεται την ανθρώπινη ζωή ανεξαρτήτως εθνικότητας, θρησκείας, νομικού καθεστώτος κ.λπ., καθώς και το καθήκον της να διερευνά δεόντως τέτοιους ισχυρισμούς.»
> Μαριάννα Τζεφεράκου, Δικηγόρος στο RSA

Στην υπόθεση **F.M. κατά Ελλάδας**, που κρίθηκε στις 14 Οκτωβρίου 2025, το ΕΔΔΑ καταδίκασε την Ελλάδα για το ναυάγιο του 2018 κοντά στο Αγαθονήσι, το οποίο στοίχισε τη ζωή σε δεκαέξι ανθρώπους. Διαπίστωσε ότι το Λιμενικό δεν διέσωσε τους επιβαίνοντες, παρότι είχε ενημερωθεί άμεσα και επανειλημμένα με κάθε δυνατό μέσο από συγγενή τους που βρισκόταν ήδη στη Σάμο. Το Δικαστήριο καταδίκασε επίσης την Ελλάδα λόγω της αναποτελεσματικής ποινικής έρευνας για το περιστατικό, η οποία κατέληξε στην

αρχειοθέτηση της υπόθεσης από τον Εισαγγελέα του Ναυτοδικείου Πειραιά.

Πρόσβαση στο άσυλο

Τον Ιούλιο του 2025, η ελληνική κυβέρνηση έλαβε τη ριζοσπαστική, αν όχι πρωτοφανή, απόφαση να επιβάλει τρίμηνη αναστολή του δικαιώματος ασύλου για όσους αφικνούνται από τη Λιβύη και να διατάξει την άμεση επιστροφή τους στις χώρες καταγωγής ή διέλευσης, χωρίς προηγούμενη καταγραφή. Αυτή η «κατάφωρη παραβίαση» θεμελιωδών κανόνων του προσφυγικού δικαίου και των προτύπων ανθρωπίνων δικαιωμάτων κινητοποίησε ταχύτατα την RSA ώστε να ανταποκριθεί δυναμικά σε νομικό, θεσμικό και επικοινωνιακό επίπεδο και να επιδιώξει την συντονισμένη δράση της κοινωνίας των πολιτών.

Η RSA παρενέβη άμεσα παρέχοντας δωρεάν νομική συνδρομή και εκπροσώπηση σε 33 αιτούντες άσυλο που ενέπιπταν στην ελληνική αναστολή ασύλου και κρατούνταν στο Προαναχωρησιακό Κέντρο Κράτησης Αμυγδαλέζας και στην Κλειστή Ελεγχόμενη Δομή Προσωρινής Υποδοχής της Σιντικής. Στο πλαίσιο αυτό, οι δικηγόροι της RSA άσκησαν:

- 19 διοικητικές προσφυγές ενώπιον της Ελληνικής Αστυνομίας κατά αποφάσεων επιστροφής
- 4 αιτήσεις ακύρωσης και 4 αιτήσεις αναστολής ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών
- 4 αντιρρήσεις κατά της κράτησης ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών
- 5 αιτήματα προσωρινών μέτρων και 5 πλήρεις προσφυγές ενώπιον του ΕΔΔΑ

Η RSA ήταν η πρώτη οργάνωση που προσέφυγε στο ΕΔΔΑ κατόπιν άσκησης ενδίκων βοηθημάτων ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων κατά αποφάσεων επιστροφής στο πλαίσιο της αναστολής ασύλου. Το Δικαστήριο του Στρασβούργου χορήγησε προσωρινά μέτρα στις 14 Αυγούστου 2025 στην υπόθεση 8 Σουδανών αιτούντων άσυλο, τους οποίους υποστήριξαν η RSA και το ΕΣΠ, απαγορεύοντας την απομάκρυνσή τους πριν από την εκδίκαση των υποθέσεών τους από τα εθνικά δικαστήρια. Στις 29 Αυγούστου 2025, το ΕΔΔΑ χορήγησε νέα προσωρινά μέτρα στην υπόθεση 4 Ερυθραίων προσφύγων που εκπροσωπήθηκαν από την RSA, χωρίς προηγούμενη προσφυγή στα εθνικά δικαστήρια. Το Δικαστήριο διέταξε την παραμονή της ομάδας στην Ελλάδα έως ότου αποκτήσουν πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου.

Επιπλέον, σε συνεργασία με την Refugee Legal Support (RLS), h RSA υπέβαλε στις 24 Σεπτεμβρίου 2025 αναφορά στον Συνήγορο του Πολίτη για λογαριασμό εννέα αιτούντων άσυλο που κρατούνταν στη Σιντική. Με την αναφορά ζητήθηκε από τον Συνήγορο να ελέγξει τις συνθήκες κράτησης στη δομή και να παρέμβει προκειμένου να διασφαλιστεί η πρόσβαση των αναφερόντων στις διαδικασίες ασύλου.

Η RSA επίσης, υπέβαλε καταγγελία στον νεοσυσταθέντα Υπεύθυνο Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (FRO) του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (EUAA) σχετικά με τη συμμετοχή διερμηνέων του EUAA στην εφαρμογή της παράνομης αναστολής ασύλου στην Ελλάδα. Η καταγγελία κρίθηκε παραδεκτή και η απόφαση εκκρεμεί μέχρι σήμερα.

Η RSA ηγήθηκε επίσης καταγγελίας επί παραβάσει προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία υποβλήθηκε στις 11 Σεπτεμβρίου 2025 από τέσσερις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, επισημαίνοντας την παραβίαση του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, της Οδηγίας για τις Διαδικασίες Ασύλου και της Οδηγίας για τις Επιστροφές καλώντας την Επιτροπή να αναλάβει επειγόντως δράση.

Η επιτυχής και έγκαιρη δικαστική δράση της RSA συνέβαλε σε ουσιαστική μεταστροφή της πολιτικής της ελληνικής κυβέρνησης. Στις 15 Σεπτεμβρίου 2025, το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου εξέδωσε εμπιστευτική εγκύκλιο με την οποία εξαιρούνταν μόνο οι υπήκοοι Σουδάν και Ερυθραίας από τις συνέπειες της ελληνικής αναστολής ασύλου. Πρόσωπα των δύο αυτών υπηκοοτήτων αφέθηκαν ελεύθερα από τα προαναχωρησιακά κέντρα και μεταφέρθηκαν σε κέντρα καταγραφής, π.χ. στο Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης Μαλακάσας και στην Ελεγχόμενη Δομή Προσωρινής Φιλοξενίας Αιτούντων Άσυλο Σερρών, προκειμένου να υποβληθούν σε έλεγχο και να καταθέσουν αιτήσεις ασύλου. Μολονότι η εγκύκλιος δεν έχει δημοσιοποιηθεί μέχρι σήμερα, το περιεχόμενό της υποδηλώνει σαφώς ότι εκδόθηκε ως άμεση απάντηση στις δύο αποφάσεις προσωρινών μέτρων του ΕΔΔΑ στις υποθέσεις που υποστήριξε η RSA.

Ταυτόχρονα, η δικαστική δράση προκάλεσε επίσης «αντίποινα» εκ μέρους κυβερνητικών εκπροσώπων κατά της νομικής εκπροσώπησης αιτούντων άσυλο που προσέβαλλαν παράνομες αποφάσεις επιστροφής. Στις 20 Αυγούστου 2025, ο Υπουργός Μετανάστευσης και Ασύλου δήλωσε ότι οι οκτώ προσφεύγοντες που καλύπτονταν από την απόφαση του Δικαστηρίου εκπροσωπούνται από δύο μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) και εξέφρασε την έκπληξή του για το γεγονός ότι ΜΚΟ εγγεγραμμένες στο Μητρώο ΜΚΟ του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου στρέφονται δικαστικά κατά του Υπουργείου. Δημοσιεύματα της 21ης Αυγούστου 2025 επικαλούνται πηγές του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, σύμφωνα με τις οποίες σχεδιάζεται η διαγραφή ΜΚΟ που αντιτίθενται στη μεταναστευτική πολιτική της κυβέρνησης, ιδίως μεταφέροντας στους μετανάστες θέσεις αντίθετες προς την επίσημη μεταναστευτική πολιτική της κυβέρνησης και ασκώντας ένδικα μέσα κατά αποφάσεων κράτησης και κατά της αναστολής του δικαιώματος ασύλου. Ο Υπουργός δήλωσε περαιτέρω ότι θα διενεργηθεί «διαχειριστικός έλεγχος» των εν λόγω ΜΚΟ και τις χαρακτήρισε ως ΜΚΟ που ασχολούνται αποκλειστικά με την προσφυγή κατά του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου στα δικαστήρια. Οι επιθέσεις αυτές από υψηλόβαθμα κυβερνητικά στελέχη εγείρουν σοβαρές ανησυχίες όχι μόνο για τον χώρο της κοινωνίας των πολιτών, αλλά και για τα θεμελιώδη δικαιώματα στην αποτελεσματική δικαστική προστασία και στη νομική εκπροσώπηση.

Οι ευθείες αυτές επιθέσεις κινητοποίησαν παρεμβάσεις ενώπιον εθνικών και διεθνών θεσμών, συμβάλλοντας σε επιστολή της Διάσκεψης των Διεθνών ΜΚΟ του Συμβουλίου της Ευρώπης προς την Ελλάδα, σε έκθεση των Ειδικών Διαδικασιών του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, καθώς και σε δημόσιες τοποθετήσεις της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος, της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR) από κοινού με την ΕΕΔΑ, του Γαλλικού Εθνικού Συμβουλίου Δικηγορικών Συλλόγων (CNB) και της Διεθνούς Ομοσπονδίας για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (FIDH).

Ασφαλής τρίτη χώρα

Το 2025 εκδόθηκαν δύο σημαντικές αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας σχετικά με την πολιτική της «ασφαλούς τρίτης χώρας» που εφαρμόζουν οι ελληνικές αρχές έναντι της Τουρκίας και την οποία προσέβαλαν δικαστικά η RSA και το ΕΣΠ:

- Η απόφαση **1048/2025** του Συμβουλίου της Επικρατείας ακύρωσε την κανονιστική πράξη χαρακτηρισμού της Τουρκίας ως «ασφαλούς τρίτης χώρας» λόγω ελλιπούς αιτιολογίας. Το Δικαστήριο υπογράμμισε ότι η γνώμη του Προϊσταμένου της Υπηρεσίας Ασύλου, στην οποία στηρίχθηκε ο χαρακτηρισμός, δεν προέβη σε αξιολόγηση των διαθέσιμων στοιχείων ώστε να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η Τουρκία πληροί τα κριτήρια ασφάλειας που θέτει το δίκαιο της ΕΕ. Το Συμβούλιο της Επικρατείας έδωσε ιδιαίτερη έμφαση σε έγκυρες πηγές που καταδεικνύουν πρακτικές refoulement (επαναπροώθησης) εκ μέρους των τουρκικών αρχών, συμπεριλαμβανομένης της καταδίκης της χώρας από το ΕΔΔΑ στην υπόθεση Akkad κατά Τουρκίας.

  Πριν καταστεί διαθέσιμο το πλήρες κείμενο της απόφασης, η ελληνική κυβέρνηση προχώρησε σε νέο χαρακτηρισμό της Τουρκίας ως «ασφαλούς τρίτης χώρας». Η νέα Κοινή Υπουργική Απόφαση στηρίχθηκε σε νέα γνώμη του Προϊσταμένου της Υπηρεσίας Ασύλου, η οποία ενσωματώνει επιλεκτικά πηγές και παραλείπει εκθέσεις που αποδεικνύουν ότι τα κριτήρια ασφάλειας δεν πληρούνται. Η RSA και το ΕΣΠ προσέφυγαν εκ νέου στο Συμβούλιο της Επικρατείας με νέα αίτηση ακύρωσης τον Ιούνιο του 2025, η οποία συζητήθηκε τον Νοέμβριο του 2025 και εκκρεμεί μέχρι σήμερα.

- Οι αποφάσεις **1049/2025 έως 1052/2025** του Συμβουλίου της Επικρατείας συντάχθηκαν με την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) στην υπόθεση **C-134/23 Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες** και έκριναν ότι οι αρχές ασύλου δεν επιτρέπεται να απορρίπτουν ατομικές αιτήσεις ασύλου για λόγους «ασφαλούς τρίτης χώρας», δεδομένης της απουσίας προοπτικών επανεισδοχής στην Τουρκία.

Οι αποφάσεις έθεσαν τέλος σε μια πενταετή αυθαίρετη πρακτική του ελληνικού κράτους, η οποία άφησε χιλιάδες ανθρώπους σε νομική αβεβαιότητα μέσω της αυθαίρετης απόρριψης των αιτήσεων ασύλου τους ως απαράδεκτων, παρότι ήταν σαφές ότι οι επανεισδοχές στην Τουρκία είχαν ανασταλεί. Μολονότι οι αιτούντες άσυλο για τους οποίους η Τουρκία έχει χαρακτηριστεί «ασφαλής τρίτη χώρα» εξακολουθούν να υποβάλλονται σε συνεντεύξεις ως προς τα ζητήματα «ασφαλούς τρίτης χώρας», οι αιτήσεις τους εξετάζονται επί της ουσίας.

Ψυχοκοινωνική υποστήριξη

Μέσω της κοινωνικής λειτουργού του στην Αθήνα, η RSA συνέχισε να εντοπίζει τις ψυχοκοινωνικές ανάγκες των ωφελουμένων του, παράλληλα με τις νομικές διαδικασίες. Η έμφαση στους αναγνωρισμένους πρόσφυγες, συμπεριλαμβανομένων όσων επιστράφηκαν στην Ελλάδα από άλλες ευρωπαϊκές χώρες, συνέβαλε στη συστηματική παρακολούθηση των συνθηκών διαβίωσής τους και στον εντοπισμό και την τεκμηρίωση συστημικών ελλείψεων. Οι βασικές δραστηριότητες της κοινωνικής λειτουργού κατά το 2025 περιλάμβαναν:

29 Συνοδείες για ιατρικούς και παραϊατρικούς σκοπούς

72 Συνοδείες σε υπηρεσίες

65 Παραπομπές σε υπηρεσίες

86 Διασυνδέσεις με υπηρεσίες

48 Καταγραφές αναγκών / αιτήματα ανθρωπιστικής βοήθειας

194 Συναντήσεις με ωφελούμενους

109 Ενέργειες ενίσχυσης της κοινωνικής υπηρεσίας

Διερμηνεία

Η RSA συνέχισε να παρέχει υπηρεσίες διερμηνείας από τα φαρσί και τα αγγλικά προς τα ελληνικά στο Γενικό Νοσοκομείο Λέσβου «Βοστάνειο» καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Ο διερμηνέας της RSA ήταν ο μόνος που παρείχε ανάλογες υπηρεσίες διερμηνείας το 2025. Επιπλέον, δεδομένης της πιστοποίησής του ως διαπολιτισμικού μεσολαβητή, παρείχε επίσης πολυεπίπεδη συνδρομή σε αιτούντες άσυλο και πρόσφυγες από το Αφγανιστάν. Ο διερμηνέας της RSA διαθέτει την απαιτούμενη πολιτισμική και γλωσσική εξοικείωση ώστε να μεταφέρει στο προσωπικό του νοσοκομείου τις ανάγκες και τυχόν ιδιαίτερες περιστάσεις των γυναικών προσφύγων, με ιδιαίτερη έμφαση στους πιο ευάλωτους ασθενείς και στις εγκύους ή λεχωίδες.

Υποστήριξη φαρμακείων

Η RSA συνέχισε την υποστήριξή της στα τοπικά φαρμακεία στη Λέσβο, καλύπτοντας το κόστος φαρμάκων για αιτούντες άσυλο και αναγνωρισμένους πρόσφυγες που δεν διέθεταν τους πόρους για την αγορά τους. Η κάλυψη δαπανών συνολικού ύψους άνω των 1.000 € προσέφερε ανακούφιση σε δεκάδες ανθρώπους, οι οποίοι διαφορετικά δεν θα είχαν πρόσβαση σε φάρμακα για χρόνιες ή επείγουσες παθήσεις.

Ανθρωπιστική βοήθεια

Κατά το παρελθόν έτος, το RSA επιδίωξε να αντιμετωπίσει ορισμένες από τις κρίσιμες ελλείψεις στην ιατρική και φαρμακευτική περίθαλψη και, ειδικότερα, κάλυψε το κόστος

προγεννητικών υπερήχων για εγκύους στη Χίο, καθώς και άλλων ιατρικών εξετάσεων από ιδιώτες ιατρούς στην Αθήνα. Η RSA συνέχισε να παρέχει μηνιαία ανθρωπιστική βοήθεια σε είδος, μέσω δωροεπιταγών σουπερμάρκετ, σε εξαιρετικά ευάλωτες περιπτώσεις, όπως επιζώντες του ναυαγίου της Πύλου και μονογονεϊκές οικογένειες.

Έρευνα & Συνηγορία

Δημοσιεύσεις

Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, η Ομάδα Έρευνας & Συνηγορίας της RSA δημοσίευσε – κατά κανόνα σε δύο γλώσσες (ελληνικά και αγγλικά)– 20 αναλύσεις και σχόλια σε πεδία δράσης του RSA.

Σχόλια επί νομοσχεδίων

- Νομοσχέδιο για τις επιστροφές αποκομμένο από τη νομιμότητα και την αποτελεσματικότητα, Ιούλ. 2025

Ανάλυση του ελληνικού συστήματος ασύλου

- Επιθεώρηση Νομολογίας για το Άσυλο στην Ελλάδα, Τεύχος 2/2025, Δεκ. 2025 (με ΕΣΠ, HIAS Greece)
- Ημέρα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων: Η αθέατη πραγματικότητα των προσφυγικών δομών στην Ελλάδα, Δεκ. 2025
- Στατιστικά στοιχεία αναγνωρισμένων προσφύγων στην Ελλάδα: α΄ εξάμηνο 2025, Σεπ. 2025
- Στατιστικά στοιχεία επιστροφών & διοικητικής κράτησης στην Ελλάδα: α΄ εξάμηνο 2025, Σεπ. 2025
- Δικαστικός έλεγχος των αποφάσεων ασύλου, πέντε χρόνια μετά τη μεταφορά της αρμοδιότητας στα διοικητικά πρωτοδικεία, Σεπ. 2025 (με την Ομάδα Εργασίας για τη Νομική Συνδρομή)
- Στατιστικά στοιχεία της διαδικασίας ασύλου στην Ελλάδα: α΄ εξάμηνο 2025, Σεπ. 2025
- Υποδοχή & προσφυγικές δομές στην Ελλάδα το α΄ εξάμηνο του 2025, Σεπ. 2025
- Κρήτη – Γαύδος: 7.336 αφίξεις προσφύγων το α΄ εξάμηνο του 2025, απουσία σχεδίου διαχείρισης, Ιούλ. 2025
- Στατιστικά στοιχεία διοικητικής κράτησης στην Ελλάδα το 2024, Μάιος 2025
- Στατιστικά στοιχεία της διαδικασίας ασύλου το 2024, Μάιος 2025
- 2024: Στατιστικά στοιχεία για την υποδοχή προσφύγων και τις δομές, Απρ. 2025

- Αναγνωρισμένοι πρόσφυγες 2025: Πρόσβαση σε έγγραφα και κοινωνικοοικονομικά δικαιώματα, Απρ. 2025
- Τουλάχιστον 61 νεκροί και 59 αγνοούμενοι πρόσφυγες σε 27 ναυάγια στην Ελλάδα το 2024, Μάρ. 2025
- Κρήτη – Γαύδος: Εξαπλάσια αύξηση των αφίξεων προσφύγων το 2024 – Απουσία οργανωμένων υποδομών πρώτης υποδοχής και φιλοξενίας, Ιαν. 2025

Υπομνήματα προς εθνικούς, ευρωπαϊκούς και διεθνείς φορείς

- Λογοδοσία στη δίνη των ελληνικών θαλασσών: Αντιμετώπιση των παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις επιχειρήσεις διαχείρισης συνόρων του Ελληνικού Λιμενικού Σώματος, Νοέ. 2024 (υπόμνημα προς την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης)
- Διαρκή εμπόδια στην προσβολή της διοικητικής κράτησης στην Ελλάδα, Μάιος 2025 (υπόμνημα προς την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης)
- Σύστημα ασύλου σε παρακμή, Απρ. 2025 (υπόμνημα προς την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης)
- Αγώνας για λογοδοσία: Η κατάσταση του κράτους δικαίου στην Ελλάδα – Επικαιροποίηση 60 ημερών, Μάρ. 2025 (υπόμνημα για την Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το Κράτος Δικαίου, με Vouliwatch κ.ά.)
- Αγώνας για λογοδοσία: Η κατάσταση του κράτους δικαίου στην Ελλάδα, Ιαν. 2025 (υπόμνημα για την Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το Κράτος Δικαίου, με Vouliwatch κ.ά.)

Παρεμβάσεις & συλλογική δράση

Η Ομάδα Έρευνας & Συνηγορίας της RSA αξιοποιεί την έρευνα και τη συνηγορία για να αναδείξει ζητήματα και να συμβάλει στο έργο των εθνικών και διεθνών φορέων που είναι αρμόδιοι για την παρακολούθηση της εφαρμογής του διεθνούς και του ευρωπαϊκού δικαίου, μέσω μιας ολιστικής προσέγγισης που συνδυάζει τη συνεργασία με θεσμούς και μηχανισμούς παρακολούθησης με τη νομική δράση, την έρευνα και την επικοινωνία. Επιλεγμένα πεδία συνηγορίας της RSA ήταν τα ακόλουθα:

Παρακολούθηση της χρήσης ενωσιακών κονδυλίων στο ελληνικό σύστημα ασύλου

Τον Μάρτιο του 2025, η RSA εξελέγη ως ένας από τους τέσσερις εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών στην Επιτροπή Παρακολούθησης των Ταμείων Εσωτερικών Υποθέσεων. Μαζί με το ΕΣΠ, αναλάβαμε σειρά πρωτοβουλιών με στόχο την ενίσχυση της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας του ελέγχου που ασκεί η Επιτροπή Παρακολούθησης των Ταμείων Εσωτερικών Υποθέσεων ως προς τη συμμόρφωση των ελληνικών αρχών με τα ανθρώπινα δικαιώματα, οι οποίες όμως συνάντησαν περιορισμένη ανταπόκριση από τις αρχές. Ειδικότερα, καλέσαμε την Επιτροπή Παρακολούθησης να

αξιολογήσει τους κινδύνους παραβίασης του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων σε σειρά προγραμμάτων του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME), ιδίως όσων σχετίζονται με την ασφαλή τρίτη χώρα, τη χρηματική συνδρομή, τη νομική συνδρομή στις προσφυγές και την προαναχωρησιακή κράτηση. Τα ζητήματα αυτά τέθηκαν επίσης κατά την ετήσια συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης στις 26 Ιουνίου 2025. Ωστόσο, δεν υπήρξε καμία συνέχεια εκ μέρους του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου. Ζητήσαμε επίσης, χωρίς αποτέλεσμα, τη δημοσιοποίηση του Εθνικού Σχεδίου Εφαρμογής του Νέου Συμφώνου για τη Μετανάστευση και το Άσυλο, αφού η Επιτροπή Παρακολούθησης κλήθηκε να εγκρίνει σχετικές τροποποιήσεις στα προγράμματα ενωσιακής χρηματοδότησης.

Καταγραφή της οπισθοδρόμησης του κράτους δικαίου

> «Υπάρχει ένας κοινός παρονομαστής που συνδέει το σιδηροδρομικό δυστύχημα των Τεμπών, το ναυάγιο της Πύλου, τις υποκλοπές πολιτικών και δημοσιογράφων, τις βίαιες εξαφανίσεις προσφύγων στον Έβρο και στο Αιγαίο και την αστυνομική βία: η αδυναμία του ελληνικού συστήματος δικαιοσύνης να ανταποκριθεί στο καθήκον του να αποδώσει ευθύνες για αυθαιρεσίες και αξιόποινες πράξεις που διαπράττονται από το κράτος.»
> Μίνως Μουζουράκης, Υπεύθυνος Νομικών Θεμάτων & Συνηγορίας στο RSA

Η RSA συνέχισε την πάγια συνεργασία της με τις ανεξάρτητες οργανώσεις Vouliwatch, HIAS Greece, ΕΣΠ, Homo Digitalis, Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΛΕΔΑ), Reporters United και Solomon για την υποβολή κοινής έκθεσης προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την κατάσταση του κράτους δικαίου στην Ελλάδα το 2025. Η έκθεση παρουσιάστηκε σε συνέντευξη Τύπου με επίκεντρο τις βασικές ανησυχίες για το κράτος δικαίου, από την έλλειψη ανεξαρτησίας και αποτελεσματικότητας του συστήματος δικαιοσύνης έως την κακή νομοθέτηση και την υποχώρηση της ελευθερίας του Τύπου.

Επιθεώρηση Νομολογίας για το Άσυλο στην Ελλάδα

Το 2025 σηματοδότησε τον πέμπτο χρόνο της Επιθεώρησης Νομολογίας για το Άσυλο στην Ελλάδα, πρωτοβουλίας της RSA σε συνεργασία με το ΕΣΠ και τη HIAS Greece για την συστηματική συλλογή, δύο φορές τον χρόνο, αποφάσεων δικαστηρίων, Επιτροπών Προσφυγών και της Υπηρεσίας Ασύλου στο πεδίο της προσφυγικής προστασίας. Τα πέντε αυτά χρόνια, συγκεντρώσαμε και δημοσιεύσαμε **αποσπάσματα 790 αποφάσεων ασύλου** που εκδόθηκαν από ελληνικά δικαστήρια και διοικητικά όργανα από το 2020 έως το 2025, προερχόμενα από τις υποθέσεις μας και από πολύτιμες συνεισφορές οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και επαγγελματιών του χώρου του ασύλου. Η Επιθεώρηση Νομολογίας για το Άσυλο στην Ελλάδα συνέβαλε έτσι στην κάλυψη σημαντικών κενών ως προς τη διαθεσιμότητα της ελληνικής νομολογίας για το άσυλο και στην ενημέρωση της νομικής και της ευρύτερης κοινότητας για τις εξελίξεις του προσφυγικού δικαίου στη χώρα.

Επικοινωνία

Μέλη της RSA παραχώρησαν τουλάχιστον 75 συνεντεύξεις σε ελληνικά και διεθνή μέσα ενημέρωσης, μεταξύ των οποίων Reuters, EU Observer, Frankfurter Rundschau, Al Jazeera, Spiegel, BBC, Süddeutsche Zeitung, ARD κ.ά. Μέλη της RSA συμμετείχαν επίσης σε τουλάχιστον 17 εκδηλώσεις που διοργάνωσαν οργανώσεις, θεσμοί και άλλα φόρουμ.

Η RSA δημοσίευσε συνολικά 89 αναρτήσεις, εκ των οποίων 55 δημοσιεύθηκαν τόσο στην ιστοσελίδα της RSA όσο και στους λογαριασμούς του στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και 34 αποκλειστικά στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Όλες οι αναρτήσεις στην ιστοσελίδα, στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τα ενημερωτικά δελτία και τα δελτία Τύπου είναι πάντα διαθέσιμα σε δύο γλώσσες (ελληνικά και αγγλικά).

Μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Η RSA συνέχισε να ενισχύει σημαντικά την ψηφιακή της παρουσία το 2025. Το Instagram σημείωσε ιδιαίτερα ισχυρή ανάπτυξη: οι ακόλουθοι αυξήθηκαν κατά 84,9%, από 1.245 στις 31 Δεκεμβρίου 2024 σε 2.302 στις 31 Δεκεμβρίου 2025. Θετική αύξηση καταγράφηκε επίσης στο Facebook (+20,7%, από 2.873 σε 3.469) και στο Bluesky (+20,4%, από 1.167 σε 1.405). Συνολικά, οι ακόλουθοι στα τρία ενεργά μέσα κοινωνικής δικτύωσης αυξήθηκαν κατά 35,8%, από 5.285 σε 7.176 (+1.891). Το άθροισμα αυτό αντιστοιχεί στο σύνολο των ακολούθων ανά πλατφόρμα και όχι σε μοναδικά άτομα.

Ως προς το περιεχόμενο, δημοσιεύθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους τουλάχιστον 1.864 αναρτήσεις και stories: 91 αναρτήσεις στο Facebook, 99 αναρτήσεις στο feed του Instagram, 538 stories στο Instagram και τουλάχιστον 1.136 αναρτήσεις στο Bluesky μεταξύ 10 Μαρτίου και 31 Δεκεμβρίου 2025. Δεδομένου ότι το διαθέσιμο ιστορικό του Bluesky ξεκινά στις 10 Μαρτίου 2025, ο συνολικός ετήσιος αριθμός εμφανίζεται χαμηλότερος από τον πραγματικό.

Το περιεχόμενο που δημοσιεύθηκε στο Instagram το 2025 κατέγραψε συνολικά 553.351 προβολές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του (446.595 στις αναρτήσεις του feed και 106.756 στα stories), έναντι 200.874 καταγεγραμμένων εμφανίσεων το 2024 – αύξηση 175,5%. Η σύγκριση αυτή είναι ενδεικτική και όχι απολύτως συγκρίσιμη, καθώς οι ορισμοί/εξαγωγές δεδομένων της Meta έχουν αλλάξει και τα δεδομένα του 2024 παρουσιάζουν γνωστά κενά. Στο Facebook, το περιεχόμενο που δημοσιεύθηκε το 2025 κατέγραψε συνολικά 326.990 προβολές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του, έναντι 36.031 καταγεγραμμένων εμφανίσεων το 2024 – αριθμητική αύξηση +807,5%, αν και η σύγκριση αυτή είναι ακόμη πιο επισφαλής λόγω γνωστών ελλείψεων στα δεδομένα του 2024 και δεν χρησιμοποιείται ως κύριος δείκτης ανάπτυξης. Συνολικά, τα διαθέσιμα σύνολα δεδομένων επιπέδου περιεχομένου για το Facebook και το Instagram για το 2025 καταγράφουν 880.341 προβολές. Τα μεγέθη του 2025 αφορούν τη συνολική απόδοση του περιεχομένου που δημοσιεύθηκε κατά τη διάρκεια του έτους και όχι αποκλειστικά τις προβολές που σημειώθηκαν εντός του 2025. Επιπλέον, καταγράφηκαν 12.686 αλληλεπιδράσεις με περιεχόμενο σε επίπεδο λογαριασμού στο Facebook κατά το 2025.

Στην ιστοσελίδα, το GA4 κατέγραψε 96.228 προβολές, έναντι 19.521 το 2024 – αριθμητική αύξηση περίπου 393%. Κατέγραψε επίσης 45,2 χιλ. ενεργούς χρήστες και 44,7 χιλ. νέους χρήστες. Η σύγκριση των προβολών απαιτεί σοβαρή επιφύλαξη: τα στοιχεία του 2025 υποεκτιμούν την πραγματική επισκεψιμότητα λόγω διακοπής της καταγραφής του GA4 από τα τέλη Απριλίου έως τις αρχές Ιουλίου περίπου, ενώ και το 2024 δεν αποτελεί πλήρη δωδεκάμηνη σειρά. Για τον λόγο αυτό, το ποσοστό +393% αντιμετωπίζεται ως αριθμητική μεταβολή των διαθέσιμων καταγραφών και όχι ως ακριβής ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης.

Στην Αναζήτηση Google, για τη διαθέσιμη περίοδο από 5 Ιουνίου έως 31 Δεκεμβρίου 2025, η ιστοσελίδα της RSA κατέγραψε 1.232.300 εμφανίσεις και 25.681 κλικ, με CTR 2,08% και μέση θέση περίπου 9,91. Τα δεδομένα του Search Console καλύπτουν μέρος του έτους και δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για πλήρη ετήσια σύγκριση.

Συνδυαστικός δείκτης ψηφιακής προβολής: 2.208.869 εμφανίσεις/προβολές σε περιεχόμενο μέσων κοινωνικής δικτύωσης, στην Αναζήτηση Google και στην ιστοσελίδα. Ο συνδυαστικός αυτός δείκτης αθροίζει διαφορετικές μετρήσεις και δεν αντιστοιχεί σε μοναδικά άτομα.

Αναφορές σε υλικό του RSA

Υλικό της RSA αναφέρθηκε ή χρησιμοποιήθηκε ως πηγή σε τουλάχιστον **334 δημοσιεύσεις** το 2025, μεταξύ των οποίων άρθρα μέσων ενημέρωσης, εκθέσεις φορέων, θεσμών και οργανώσεων, καθώς και ακαδημαϊκές μελέτες. Στα μέσα ενημέρωσης που παρέπεμψαν στην RSA περιλαμβάνονται μεγάλα διεθνή μέσα, όπως BBC, The Guardian, Reuters, Le Monde, Spiegel, Süddeutsche Zeitung, Frankfurter Rundschau, Tagesschau, Mediapart, La Repubblica, Al Jazeera κ.ά.

Επιπλέον, τουλάχιστον **200 αποφάσεις αλλοδαπών δικαστηρίων**, συγκεκριμένα του Βελγίου, της Γερμανίας, της Αυστρίας και της Ελβετίας, παρέπεμψαν σε υλικό της RSA σχετικά με τις συνθήκες διαβίωσης των προσφύγων στην Ελλάδα.

Έκθεση «Λέσβος 2015 – 10 χρόνια μετά»

Η τριήμερη εκδήλωση με τίτλο «Λέσβος 2015 – 10 χρόνια μετά», που διοργάνωσε η RSA με την υποστήριξη του Ιδρύματος PRO ASYL, πραγματοποιήθηκε στην Μυτιλήνη, Λέσβου το τριήμερο 18-20 Οκτωβρίου 2025 και ολοκληρώθηκε με αξιοσημείωτη επιτυχία, συγκίνηση και συμμετοχή του κοινού. Το νεοκλασικό κτήριο της οδού Τ. Αριστάρχου 17 –ένα ιστορικό αρχοντικό που αποτελεί μέρος της τοπικής ιστορίας του νησιού– άνοιξε τις πόρτες του για να φιλοξενήσει φωτογραφίες, μαρτυρίες και μουσικές μνήμες από το καλοκαίρι του 2015, τη χρονιά που η Λέσβος έγινε φάρος καταφυγής, ανθρωπιάς και αλληλεγγύης.

Κατά τη διάρκεια του τριημέρου, εκατοντάδες άνθρωποι επισκέφθηκαν τον εκθεσιακό χώρο, περπατώντας ανάμεσα σε φωτογραφίες, λέξεις και ήχους. Διάβασαν τις 30 μαρτυρίες προσφύγων, κατοίκων και εθελοντών· άκουσαν αποσπάσματα από τις συνεντεύξεις,· παρακολούθησαν βίντεο από το 2015. Ανάμεσα στους επισκέπτες ήταν και πολλοί που βρέθηκαν στην πρώτη γραμμή το 2015 και μοιράστηκαν ξανά τις εμπειρίες τους.

Το βράδυ του Σαββάτου, μια συζήτηση που συγκέντρωσε τουλάχιστον 200 ανθρώπους, μεταξύ των οποίων πρόσφυγες, ντόπιοι και επισκέπτες από το εξωτερικό, μετατράπηκε σε μια ζωντανή, πολυφωνική συνάντηση μνήμης. Η εκδήλωση έγινε χώρος κοινού αναστοχασμού, ένα είδος «ζωντανού μουσείου» της αλληλεγγύης, όπως εύστοχα περιέγραψε ο Θράσος Αβραάμ στο ρεπορτάζ του για το «Στο Νησί». Οι ιστορίες που μοιράστηκαν οι συμμετέχοντες έφεραν ξανά στο φως στιγμές και πρόσωπα που διαμόρφωσαν τη συλλογική μνήμη του νησιού, από τις γιαγιάδες της Σκάλας Συκαμιάς και τις ομάδες του Μολύβου και της Καλλονής έως τους ψαράδες, τους κατοίκους και τους διεθνείς εθελοντές. Όλοι θυμήθηκαν τη Λέσβο της αυθόρμητης, καθημερινής αλληλεγγύης.

Τη συζήτηση ακολούθησε μια ζεστή βραδιά συντροφικότητας με μουσική από τη Μικρά Ασία, που άφησε χώρο για κουβέντα, χαμόγελα και ένα αίσθημα θαλπωρής μετά τη συγκίνηση και την ένταση της ημέρας.

Την Κυριακή, η αίθουσα του Cine Άριον γέμισε ασφυκτικά, μέχρι και τα σκαλιά, για την προβολή της ταινίας «Θα περάσω αύριο» (I Will Cross Tomorrow) της Ιρανής σκηνοθέτιδας Sepideh Farsi. Μετά την προβολή, το κοινό συνομίλησε με τον ηθοποιό Βασίλη Κουκαλάνι, σε μια ζωντανή ανταλλαγή σκέψεων που συνέχισε το ταξίδι της μνήμης και της συγκίνησης, φωτίζοντας τη βαθιά σχέση ανάμεσα στην τέχνη, την κοινωνία και τον συλλογικό αγώνα.

Η ανταπόκριση της τοπικής κοινωνίας ήταν βαθιά συγκινητική. Το τριήμερο έγινε χώρος συνάντησης, διαλόγου και επανασύνδεσης, φέρνοντας ξανά στο προσκήνιο τις πράξεις αλληλεγγύης και ανθρωπιάς που σημάδεψαν τη Λέσβο και εξακολουθούν να την χαρακτηρίζουν.

Οργάνωση & Διαφάνεια

Η RSA απασχολεί 13 μέλη προσωπικού, μεταξύ των οποίων 7 δικηγόρους, που δραστηριοποιούνται σε Χίο, Λέσβο, Αθήνα και Κρήτη. Η οργανωτική δομή της οργάνωσης, διαθέσιμη στην ιστοσελίδα της, περιλαμβάνει τις ακόλουθες ομάδες: Νομική Υποστήριξη, Έρευνα & Συνηγορία, Επικοινωνία, Οικονομικά & Διοίκηση.

Πέραν της έδρας του στη Χίο, το RSA διατηρεί παραρτήματα στην Αθήνα και στη Λέσβο.

Μητρώα

Μητρώο Ελληνικών και Ξένων ΜΚΟ του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου

Αριθμός Μητρώου 3142

Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.)

Αριθμός Μητρώου 164523759000

Μητρώο Διαφάνειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αριθμός Μητρώου 583270644066-47

Συνεργασία με το Ίδρυμα PRO ASYL

Το έργο μας υλοποιείται με την πολύτιμη οικονομική υποστήριξη του Ιδρύματος **PRO ASYL**, πρωτοπόρο οργανισμό για τα ανθρώπινα δικαιώματα στην Γερμανία. Μέσα από τη στρατηγική μας συνεργασία και την έμπρακτη εμπιστοσύνη του στο όραμά μας, κατέστη δυνατή η υλοποίηση των δράσεων μας και για το 2025, προσφέροντας ουσιαστικό έργο στους ωφελούμενους πρόσφυγες και στο Κράτος Δικαίου..

Συνέργειες & δίκτυα

Η RSA συνέχισε να δέχεται παραπομπές ιδιαίτερα ευάλωτων ασθενών των Γιατρών Χωρίς Σύνορα (MSF) στη Λέσβο, βάσει μνημονίου συνεργασίας που υπογράφηκε το 2019 και ανανεώνεται σε ετήσια βάση. Παρασχέθηκε δωρεάν νομική συνδρομή σε όλα τα στάδια της διαδικασίας ασύλου και σε ζητήματα συνθηκών υποδοχής, με έμφαση στην ευαλωτότητα των ωφελουμένων, όπως θύματα εμπορίας ανθρώπων και άτομα με ψυχικές παθήσεις.

Η RSA είναι ιδρυτικό μέλος του **Μηχανισμού Καταγραφής Περιστατικών Άτυπων Αναγκαστικών Επιστροφών** της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ). Η έκθεση του Μηχανισμού για το 2024 δημοσιεύθηκε τον Ιούλιο του 2025, βασίζεται σε 61 μαρτυρίες και τεκμηριώνει 52 περιστατικά που φέρεται να σημειώθηκαν μεταξύ Ιανουαρίου 2022 και Δεκεμβρίου 2024. Η RSA συνεισέφερε στον Μηχανισμό Καταγραφής συνολικά 3 καταγραφές για το έτος 2025.

Η RSA είναι ενεργό μέλος του **Δικτύου Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας** της ΕΕΔΑ και καταγράφει σταθερά περιστατικά ρατσιστικά υποκινούμενης βίας στα νησιά Λέσβο και Χίο, καθώς και στην ηπειρωτική χώρα. Το RSA συνεισέφερε στην ετήσια έκθεση με 2 καταγραφές.

Η RSA προεδρεύει της Ομάδας Εργασίας για τη Νομική Συνδρομή που λειτουργεί υπό την αιγίδα της UNHCR και της Υποομάδας Εργασίας για το ΚΕΣΑ, στο πλαίσιο των οποίων πραγματοποιούνται μηνιαίες συναντήσεις με τη Γενική Διεύθυνση Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων (ΓΔ HOME) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η RSA είναι μέλος του **Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες και τους Εξόριστους (ECRE),** συμμαχίας 126 οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών σε 40 ευρωπαϊκές χώρες, οι οποίες εργάζονται για την προστασία των δικαιωμάτων των προσφύγων, των αιτούντων άσυλο και άλλων εκτοπισμένων προσώπων.

Ιάσονα Καλαμπόκα 30
82131 Χίος, Ελλάδα
(+30) 22711 03721
info@rsaegean.org

rsaegean.org

RSA
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
ΣΤΟ ΑΙΓΑΙΟ